

Liisa Rohweder
KTT, yliopettaja,
HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu
liisa.rohweder@haaga-helia.fi

KASVAMINEN GLOBAALIIN VASTUUSEEN – YHTEISKUNNAN TOIMIJOIDEN PUHEENVUOROJA

Opetusministeriö käynnisti keväällä 2007 projektin Kasvaminen maailmanlaajuiseen vastuuseen. Projektin taustalla on opetusministeriön vuonna 2004 tekemä kansainvälisyyskasvatusta koskeva kansainvälinen arvio ja vuoden 2007 alussa julkistama Kansainvälisyyskasvatus 2010 -ohjelma.

Globaalia vastuuta ei ministeriön projektissa eikä *Kasvaminen globaaliin vastuuseen – yhteiskunnan toimijoiden puheenvuoroja* -julkaisussa lähestytä kaukaisena, maailmaa syleilevänä käsitteenä, vaikka se saattaa sellaiselta kuulostaa. Sen sijaan opetusministeriö peräänkuuluttaa meitä kaikkia toimimaan konkreettisesti käytännön tasolla hyvän elämän edellytysten edistämiseksi niin yksilöinä kuin myös yhteiskunnallisina toimijoina.

Julkaisu *Kasvaminen globaaliin vastuuseen – yhteiskunnan toimijoiden puheenvuoroja* tarjoaa erilaisia näkökulmia maailmasta sekä muista ihmisistä ja luonnosta välittämistä. Globaalia vastuullisuutta edistävä päätöksenteko ja parhaiden ratkaisujen löytäminen on monimutkaista, koska tietoa ja asiantuntijoita on paljon. Lisäksi monet päätökset liittyvät arvoihin ja arvostuksiin. Globaalia vastuullisuutta edistävien periaatteiden toteuttaminen edellyttää irtaantumista perinteisestä lokeroituneesta ajattelusta, koska kysymys on eri aloille linkittyvästä sekä eri aloja ja eri toimijoita yhteen nivovasta asiasta. Tarvitaan yhteiskunnallisten toimijoiden ja yksilöiden välistä vuorovaikutusta ja yhteistyötä. Kirjassa globaaliin vastuuseen liittyviä teemoja lähestytään tutkimuksen, elinkeinoelämän, kansalaisjärjestöjen ja median näkökulmasta. Tutkimus tuottaa objektiivista tietoa, elinkeinoelämä on yhteiskunnan keskeinen toimija ja hyvinvoinnin edistäjä, kansalaisjärjestöt edustavat kansalaisten ääntä erilaisissa asiayhteyksissä ja media puolestaan muokkaa ihmisten maailmankuvaa sekä kuvaa samalla aikansa yhteiskuntaa.

Julkaisu jakaantuu sisällöllisesti neljään päälukuun. Ensimmäisessä luvussa herätetään lukijaa pohtimaan ajankohtaisia oikeudenmukaiseen kestäväan kehitykseen ja globalisaatioon liittyviä haasteita, jotka konkretisoivat kehitysyhteistyön ja kestäväan kehityksen välistä kiinteää suhdetta. Teemat liittyvät Suomen kehityspoliittisen ohjelman problematiikkaan ja ovat myös keskeisessä asemassa YK:ssa yleisesti hyväksytyjen vuosituhattavoitteiden toteuttamisessa. Luvussa käsitellään vaurauden ja köyhyyden sekä taloudellisen toiminnan välistä suhdetta, ilmastonmuutosta ekologisenä, taloudellisenä ja sosiaalisena ilmiönä sekä metsävarojen hyödyntämiseen ja ruokaturvaan liittyviä

kysymyksiä. Toisessa luvussa käsitellään erilaisuuden kohtaamista ja hyväksymistä yhteisöllisyyteen ja globaaliin vastuullisuuteen kasvamisen prosessissa. Kolmas luku keskittyy puolestaan median rooliin maailmankuvamme muodostamisessa ja vastuullisuuteen kasvamisessa. Medialla on keskeinen rooli tietoisuuden lisäämisessä globalisaation monista ilmentymistä. Viimeisessä luvussa pohditaan, onko globaali vastuu ylipäänsä mahdollista.

Julkaisu *Kasvaminen globaaliin vastuuseen – yhteiskunnan toimijoiden puheenvuoroja* on asiantuntevan kirjoittajatiimin yhteinen aikaansaannos. Kirjaprojektiin mukaan kutsutuille kirjoittajille annettiin ohjeeksi kirjoittaa niistä tavoista ja keinoista, joilla oikeudenmukaista globalisaatiota ja kestävästä kehitystä voidaan heidän mielestään yhteiskunnassa edistää, miten tulisi konkreettisesti toimia ja mitä asioita tulisi kehittää. Osa artikkeleista perustuu vahvaan tutkimukseen, osa puolestaan käytännön toimijoiden esimerkkeihin.

Kasvaminen globaaliin vastuuseen – yhteiskunnan toimijoiden puheenvuoroja -julkaisu on tarkoitettu ensisijaisesti nuorille aikuisille, joiden halu toimia käytännön tasolla vastuullisten toimintakäytänteiden edistämiseksi niin yksilöinä kuin myös yhteiskunnallisina toimijoina on ensiarvoisen tärkeää. Julkaisun toivotaankin päätyvän oppikirjaksi useilla eri koulutustasoilla ja koulutusmuodoissa ja siten osaltaan lisäävän yhteiskunnallista keskustelua hyvän elämän edellytyksistä. Teos kokonaisuutenaan tai sen valitut osat sopivat myös rakentavan argumentoinnin innoittajaksi monissa erilaisissa yhteisöissä.

Teoksen tiedot:

Rohweder, L. (toim.) *Kasvaminen globaaliin vastuuseen – Yhteiskunnan toimijoiden puheenvuoroja* Opetusministeriön julkaisuja 2008:40. ISBN 978-952-485-594-5. Yliopistopaino. 175 sivua.

Teos on ladattavissa myös internetistä:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2008/>